

Szakmai helyzetelemzésre épülő VEZETŐI PROGRAM

1. BEVEZETŐ

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A pedagógusi hivatás egyik fontos jellemzője a mai társadalomban, hogy felgyorsult életünkben időt szakítunk arra, hogy a magunk és a körülöttünk élők számára meghitt, nyugodt perceket, órákat szerezzünk. E hivatás gyakorlása során, kellő elhivatottsággal, etikus magatartással, egy olyan gyermekközpontú óvodai élet megvalósításán munkálkodom, amelyben alkalmazkodva a környezetünkhöz, együtt, csapatként veszünk részt a célok megfogalmazásában és megvalósításában.

Felnőtt és gyermek számára egyaránt fontos az egyénre irányuló törődés, a pozitív megnyilvánulásokra való odafigyelés és az őszinteség.

A kengyeli óvodában központi helyet foglal el a művészetek nevelési eszközként való alkalmazása, amely a gyermekek személyiségfejlesztésének hatékony eszköze.

Ezen művészeti eszközök tevékenységrendszerekben valósulnak meg, és a különböző óvodai tevékenységekben az óvoda gyermek aktívan részt vesz, cselekszik, tevékenykedik, játszik.

„Csináljon bármit, ami nyitogatja a szemét és
eszét, szaporítja tapasztalatait.

Ő azt hiszi: csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.

Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
elevenesű és tevékeny ember váljék belőle.”

/ Varga Domokos/

1.1. Szakmai hitvallás

Hiszem és vallom, hogy:

- az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése;
- a gyermeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok

tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben;

- az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik;
- a gyermekkor a felszabadult, felhőtlen, örömteli játék időszaka; amikor a kisgyermek rácsodálkozik és felfedezi szűkebb- és tágabb környezetét, az őt körülvevő világot;
- a szabad játék és a tudatos tervszerű munka a gyermekek személyiségének és képességeinek kibontakoztatását, fejlődését eredményezi.
- a művészet kiváló eszköz a személyiségformálásra, hatása rendkívül pozitív a személyiségfejlődésre. Művészet által megélhető az élmény és sikerélmény, melyből az önértékelés, önbecsülés formálódik; kedvezően hat a környezetre, annak befogadására; segíti a gondolkodás fejlődését; felelősségvállalásra ösztönöz; fejleszti a szociális készségeket, hátránykompenzálásban is jelentős eredmények érhetők el alkalmazásával.

„Tekintsd úgy az embert, mint egy felmérhetetlen értékű kincsekkel teli bányát. Egyedül csakis a nevelés képes arra, hogy feltáruljanak a kincsei, s hogy azok az emberiség javára váljanak.” (Baháolláh)

1.2. Vezetői hitvallásom

Az eredményes, sikeres munka érdekében, tevékenységem során fontosnak tartom:

- a munkatársak megismerését: személyes értékeiket, és szakmai elkötelezettségüket,
- világosan megfogalmazott, közösen értelmezett célok megfogalmazását, megvalósítását,
- a felelősségvállalást, a kezdeményezést, a folyamatok állandó javítását,
- a munkatársak intézményi célokkal való azonosulását, a lojalitást,
- az optimális tárgyi és személyi feltételek biztosítását, alkotó légkör kialakítását, mely a vezető, és a gyermekekkel foglalkozó valamennyi felnőtt csapatmunkájának eredménye,
- a munkahelyi jól-lét biztosítását, fejlesztését.

Olyan közösséget kívánok irányítani, ahol az alkalmazottak szakmai munkájukat továbbra is belső hittel, elkötelezettséggel, a gyermekek fejlődésébe vetett bizalommal végzik, ehhez pedig biztosítani szeretném a munkatársak számára a kiteljesedés lehetőségét, a szükséges feltételeket.

Az intézmény fenntartójával korrekt, szakmai alapokon nyugvó kapcsolatot kívánok működtetni. Döntéseimben elvárásait figyelembe veszem, minden tevékenységemben jogszerűen járok el.

Személyes példamutatással, emberséggel, a változások iránti fogékonysággal, a hagyományok és a jó gyakorlat megőrzésével végzem feladataimat.

Olyan vezető kívánok lenni, aki a „a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve”¹ végzi munkáját.

Fontosnak tartom, hogy az óvoda értékeit, hagyományait megőrizve, új tartalmakkal kiegészítve, hozzájáruljak az intézmény eredményes működéséhez, gyermekközpontúságához, művészeti neveléséhez.

Egy kis faluban nőtem fel, ahol jelenleg is lakom. Ismerem és szeretem a vidéki közösségeket, embereket, gyermekeket. Olyan vezető szeretnék lenni, aki megteremti a feltételeket ahhoz, hogy a kengyeli óvodában a gyermekek felszabadultan, örömmel, szeretetteljes légkörben tölthessék mindennapjaikat.

1.3. Az óvodai nevelést, és a vezetői programot meghatározó dokumentumok

1.3.1. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.

1.3.2. Az óvoda alapidokumentumai

A pályázat elkészítéséhez az alábbi intézményi dokumentumokat tanulmányoztam:

- Alapító Okirat
- Pedagógiai program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

¹ Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

2. MŰKÖDÉSI ÉS SZAKMAI HELYZETELEMZÉS

2.1. Az intézmény bemutatása

Az óvoda az Áchim András út 12. szám alatt helyezkedik el Kengyelen. A következő nevelési évben négy csoportjában 84 gyermek számára biztosít óvodai nevelést. Korszerű, jó állapotban lévő épülettel, nagy játszóudvarral rendelkezik.

Az intézmény alaptevékenysége: óvodai nevelés, ellátás, étkeztetés, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása, étkeztetése, bölcsődei ellátás, gyermekétkeztetés bölcsődében.

Működési köre: Kengyel község közigazgatási területével megegyező.

2.1.1. Szociokulturális háttér

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda, a családi nevelés kiegészítője.

Az intézménybe érkező gyermekek szociokulturális háttere viszonylag nagy szórást mutat. Gyakorlati tapasztalatom azt mutatja, hogy az óvodába lépő gyermekeknél a szociális és a kognitív fejlettség területén jelentős eltérés tapasztalható.

A szociális hátrányok eltérő mértékű növekedésével párhuzamosan érzékelhető, hogy csökkent a rendezett, harmonikus családi életből érkező gyermekek száma. Csökkenést tapasztalok a tudatos nevelésre odafigyelő családok arányában is, a hátrányos helyzetű családok száma pedig mintha emelkedne.

A felgyorsult életritmus és a külvilágból érkező, számtalan információ halmaz, a gyermekek életében tartós stressz tényező. A gyermeki érzelmi intelligencia fejlődése elmaradt az értelmi intelligenciával szemben.

Jellemzővé vált a szobatisztaság kialakulásának elhúzódása, illetve az életkor szerint elvárható önállóság elmaradásai, továbbá beszédfejlődési lemaradások.

A pedagógusok számára kiemelt fontossággal bír egyrészt a szülői házzal való folyamatos együttműködési lehetőség keresése, szülői igények megismerése, mérlegelése, másrészt az óvoda hiánypótló, felzárkóztató, hátrányokat csökkentő funkciói.

Meggyőződésem, ha óvodásaink szívesen járnak óvodába, felszabadultan játszanak, mindennapi életüket tevékenységek rendszerében élik, mely biztonságot nyújt számukra, ezen területen tett erőfeszítéseink meghozzák a jó gyümölcsöket. Az óvoda művészeti eszközökkel motiváló, inspiráló, élményeket adó nevelése, kiváló lehetőség a személyiségfejlesztéshez. A művészetek alkalmazása biztosítja a „tisztá forrás”-t, mely kiváló alapra folyamatosan és tartósan építhetünk.

2.1.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületét 2013-ban újították fel.

A csoportszobák megfelelően berendezettek.

Jelenleg a bölcsőde épületén végeznek felújítást, bővítést.

Az intézmény a pedagógiai programja megvalósításhoz szükséges tárgyi eszközökkel rendelkezik. Az eszközök karbantartását, javítását, cseréjét folyamatosan szeretném biztosítani az esetleges elhasználódás miatt, valamint az új, modernebb eszközök megjelenése kapcsán. Pénzügyi forrásbiztosítására az intézményi költségvetés keretein kívül célpályázatokon nyert összegek adhatnak lehetőséget.

A szakmai munka magas színvonalon történő teljesítéséhez, a dolgozók komfortérzetének biztosításához elengedhetetlennek tartom az elméleti és gyakorlati munka feltételeinek kifogástalan megteremtését a tárgyi feltételek területét érintően is.

A mozgás alapvetően fontos a gyermekeknek, ezért a szobai és udvari mozgásos játékeszközökre kiemelt figyelmet fordítok. A balesetveszély ezen a területen fokozott, feladatnak tartom a folyamatos karbantartás biztosítását, a folyamatos ellenőrzést, az időközben fellépő balesetveszély megszüntetését, illetve a játékeszközök bővítését.

„Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.”²

2.1.3. Személyi feltételek

Az óvodában a megfelelő dolgozói létszám biztosított, a munkaköröket megfelelő szakképzettségekkel rendelkezők töltik be.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. A pedagógiai munka hatékonyságát az óvónők szakmai elhivatottsága, tenni akarása határozza meg, de nélkülözhetetlennek tartom a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak színvonalas munkáját. A kengyeli óvoda alkalmazotti közösségére az elhivatottság és színvonalas munka egyaránt jellemző.

Minden óvónő felsőfokú végzettséggel rendelkezik, továbbá olyan továbbképzéseket végeznek, melyek megléte elősegíti a gyermekek egyéni képességeinek fejlesztését. Több óvónő rendelkezik pedagógus szakvizsgával.

„Különösképpen azok tudnak eredményesen dolgozni e programmal, akik a művészetek eszközeivel gyakran hatnak a gyermekekre. Felhasználják a verset, a mesét, a dramatikus játékokat, az éneket és az énekes játékokat, zenehallgatást, a rajzot, mintázást, kézimunka léleknevelő erejét, és gyakran eljuttatják a gyermekeket az „ah” élményig. A természeti, az ember tárgyi környezetének megismertetését úgy irányítják, hogy a gyermekek a közvetlen környezetükben szerezzenek tapasztalatokat, jussanak „ahá” élményhez.”³

2.2. Az óvodai nevelés céljai, feladatai

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

² Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet)

³ Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból – Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Ezen célok megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról; a gyermeki közösségekben végezhető sokszínű tevékenységekről, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A helyi pedagógiai program gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészére irányuló sokoldalú képességfejlesztést tesz lehetővé. Figyelembe veszi az egyéni fejlettségi szintet, és gazdag tevékenységeken keresztül egyéni képességfejlesztést tesz lehetővé, mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, mindezt szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai légkörben. Cél továbbá „A gyermekek és a művészetek közötti komplex érzelmek biztosításával erős érzelmi kötődés kialakítása.”⁴

2.2.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Minden óvodapedagógus fontos feladatának érzi ezen szokások alakítását.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
 - a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
 - a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
 - a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
 - az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
 - a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
 - a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. Mély természetszeretet kialakítása, a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- Mindehhez elengedhetetlen a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos pedagógiai környezet biztosítása.

2.2.2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladatunk az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig. Gyermek - gyermek, felnőtt - gyermek pozitív

⁴ Napsugár Művészeti Modellóvoda és Bölcsőde Pedagógia Programja, 17.o.

érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, a másság elfogadása, felnőttek modell értékű viselkedése. Az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, - főképp alapozva a művészeti eszközök alkalmazására, - a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda Pedagógiai Programja szerint is, és személy szerint számomra is fontos a jeles napokhoz kapcsolódó népi hagyományokat ismerő, őrző, kialakuló magatartástudattal rendelkező, a lakóhelyhez pozitívan kötődő gyermekek nevelése.

2.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A kommunikációs képesség az óvodáskor fontos alapképessége. Jelen korunkban tapasztalható a gyermekek ezen képességének gyengülése, fejlődési lemaradások. A beszélőkedv megőrzése mellett alapvető feladatunk beszédhelyzetek teremtése a gyerekek számára. A beszédfejlesztést igénylő gyermekek ellátását logopédus szakember segíti.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve; másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.

Az alapprogram része az értelmi képességek közül különösen a képzelet és kreativitás fejlődésének elősegítése, melyhez a kengyeli óvoda művészeti programja maximálisan biztosítja az ösztönző környezetet.

2.3. Az óvodai élet tevékenységi formái

2.3.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat, – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

Az óvoda feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.

Az óvodában a szabadjáték túlsúlyának kell érvényesülni. A játék kiemelt jelentősége a napirendben, továbbá a tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

„Minden életkornak megvan a maga *egyedülálló és teljes* szerepe, feladata. Szigorúan tilos és kártékony bármelyiket feláldozni a következő érdekében!” (Nagy László nyomán)

2.3.2. Verselés, mesélés

A mese, vers, hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A mesék, versek komplexen (hangulatban, témakörben) kapcsolódhatnak más tanulási tevékenység tartalmához, ünnepekhez, egyéb aktualitáshoz, az aktuális projekthez.

A verselésnek, mesélésnek, mint az egyik művészeti nevelési terület ill. eszköz, saját szokásrendszere van az óvodában:

- A mese megkezdése előtt meg kell teremteni a kellő hangulatot, azaz olyan nyugodt, kiegyensúlyozott légkört teremtünk, amely alkalmas a mese, vers befogadására, átélésére. Ezt segíti a gyertyagyújtás, „mesesarok”, meseszignál.
- Nem csupán a megfelelő kezdet, a jó lezárás is fontos. (Pl.: gyertya elfújása, meséhez illő dal.)
- Egy héten keresztül ugyanaz a mese hangzik el minden nap, motiválva arra, hogy a gyermekek különböző módon átélhessék, eljátszhassák, bábozhassanak, dramatizáljanak.

2.3.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Feladatunk a közös éneklés, a közös énekes játék örömeinek érzékeltetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozza zenei anyanyelvüket. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A felhasznált zenei anyagot igényesen választja a pedagógus, a korosztály és az adott csoport képességeinek megfelelően. Az olyan igényesen kiválasztott zenei anyagok és zenehallgatási lehetőségek, mely művészeti értékét képviselnek, fejlesztik a gyermekek művészeti fogékonyságát. A nyelvi, kommunikációs képességek fejlesztése is megtörténik mondókákkal, gyermekdalokkal, és zenei képességfejlesztő játékokkal.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

2.3.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Feladatunk a gyermekek tér, forma, szín-képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, igényességük kialakítása, a gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. 3-7 éves korban tervezhető, alkotó és alakító tevékenység tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.

A tevékenység különböző szervezeti formáinak biztosítása.

„Az ovi-galéria programja adjon mindennapi lehetőséget a műalkotásokkal való találkozáshoz, amely művészeti élményben részesíti mind a gyermeket, mind a szülőket.”⁵

2.3.5. Mozgás

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

Cél a természetes, harmonikus mozgás, testi képességek fejlesztése játékos formában, valamint a tájékozódás, alkalmazkodó képesség, és a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket szükséges kiegészíteni az irányított mozgásos tevékenységekkel. A mozgásformák beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

A spontán megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

2.3.6. A külső világ tevékeny megismerése

Fontosnak tartom, hogy gyermekeink megismerjék az őket körülvevő világot, a természetet, a közvetlen környezetet, hiszen innen gyűjtik tapasztalataikat, ismereteiket, ezáltal értelmi képességeik is fejlődnek.

A külső világ tevékeny megismerésével a gyermekek megismerik a környezetüket, a környezetvédelmet, és matematikai tartalmú tapasztalatokhoz is jutnak, úgymint mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyok, alakulási képességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a

⁵ Napsugár Művészeti Modellóvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja, 57.o.

spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, továbbá helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Terveim között szerepel a virágoskert gondozásán túl, veteményes ágyások kialakítása, ahol a gyermekek megtapasztalhatják az általuk gondozott zöldségek fejlődését, ízét, formáit, színeit. E közben ismeretszerzésük mellett szociális készségeik is tovább fejlődhetnek.

2.3.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a munka jellegű tevékenység, pl. az önkiszolgálás, a segítség felnőtteknek, csoporttársaknak, alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt feladatok, a környezet-, a növénygondozás, stb.

A gyermek munka jellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség alakításának fontos lehetősége; valamint a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést, és folyamatos, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel, a bátorító nevelést alkalmazva, sikerélményre törekedve.

Ezen tevékenységterületen is fontos a gyermekek számára mintaértékű példamutatásunk.

2.3.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulási tevékenységben is alapozni szükséges arra, hogy a gyermek a játékban tanul legintenzívebben. Amikor játszik, a gyermekben emóciók zajlanak, erősödnek, képességeik aktivizálódnak, melyek egész személyisége fejlődésének rugója. A játékban a gyermek általában aktív, belső motivációjából eredő érdeklődése hosszú ideig megmarad. Képes sokáig figyelni, tevékenységére kitartás, elmélyülés jellemző.

A játék öröme, a siker érzése újra és újra tevékenységre ösztönzi. Ebből a felismerésből is következik, hogy óvodáskorban a pedagógiai értelmezésű tanulást a gyermek számára a játékokon keresztül szervezzük, hogy a tanulásban is aktivizálhatók legyenek a fent jelzett folyamatok. A helyi program szerint alkalmazott projekt rendszerű tanulási folyamat is erre épít. A gyermekek az általunk tervezett játékfeladatokon keresztül, valamint a spontán adódó helyzetek kihasználásával ismerkednek és dolgozzák fel a környezetről szerzett tapasztalatokat.

Fő feladatnak tekintem, hogy tudatosan tervezett és szervezett nevelési helyzetek megteremtésével segítsük a tanulási folyamatot, hiszen a gyermekek képessége, személyisége, a sokszínű tevékenységeken keresztül fejleszhető a

legeredményesebben. A tanulási folyamat megalapozását a felfedezésen, a megtapasztaláson, a kísérletező problémamegoldáson keresztül, az élményeken alapuló tanulási helyzetek megteremtésével lehet megvalósítani. Az élmény megélésére, sikerélmények átélésére pedig nagyszerű eszköz a művészet.

Közös cél, hogy az intézménybe járó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését elősegítsük, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket, fejlődési ütemet egyaránt.

2.4. Az intézmény kapcsolatrendszere

A kapcsolatok kialakításában, ápolásában fontos szempont, hogy elősegítse a nevelési feladatok megoldását, és hatása összhangban legyen a pedagógiai tevékenységgel.

Az óvoda legfontosabb partnere a szülő, a család, hiszen ő rendelkezik a legtöbb tapasztalattal gyermekéről. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek harmonikus fejlődését, ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés (óvodába hívogató rendezvények, beiratkozás, családlátogatás, anyás befogadás, fogadóórák, szülői értekezletek, napi kapcsolattartás, ünnepeken való részvétel, rendezvények).

Feladatomban tekintem a közvetlen és a közvetett partnerekkel való együttműködést, jó munkakapcsolat ápolását, az óvoda jó hírnevének menedzselését.

3. VEZETŐI KONCEPCIÓ

Célok

- olyan feltételrendszer biztosítása, mely lehetővé teszi a köznevelés kihívásainak, valamint a jogszabályoknak megfelelő eredményes, sikeres gyakorlatot;
- olyan intézmény vezetése, ahol az intézmény stratégiájának fókuszában a közösség által képviselt értékek állnak, melyek meghatározzák önálló arculatát;
- olyan közösség alakítása, amely a múlt hagyományaira, eredményeire építve, magas szakmai színvonalat képvisel, nyitott, innovatív, együttműködő, elkötelezett;
- az óvoda önálló arculatának megtartásával hatékony nevelési intézmény működtetése, mely egyaránt megfelel a társadalmi elvárásoknak, a helyi sajátosságoknak, a fenntartói és intézményhasználói igényeknek.

Feladatomban tekintem

- rugalmas alkalmazkodással, feladathoz igazított szervezeti forma működtetését, ahol a stratégia megvalósítása a cél;
- a munkatársak személyiségének ismeretére alapozott (erősségek, gyengeségek), a szervezet képességeihez, szokásaihoz igazított vezetői szereppel, az eredményes működés megvalósítását;
- a vezetői döntések tudatosságát, kiemelten a szervezet jelene és jövője szempontjából;
- konszenzusos döntéseken alapuló működés megvalósítását;

- az egyes munkatársak attitűdjével való törődést, az elvárt változás megfogalmazását, a megfelelő attitűd megerősítését;
- az interperszonális kapcsolatok területén a kontroll mértékének egyénhez, munkacsoporthoz igazítását, a teamben tevékenykedtetés jó gyakorlatának alkalmazását, az önállóság mértékének személyhez igazítását;
- a kommunikáció területén a bizalom kialakítását;
- beszélgetések, párbeszéd gyakorlatának, valamint a szervezeten belül, a működés gördülékenységét segítő, belső kommunikációs rendszer működtetését;
- a szervezet kreativitásának maximális hasznosítását, a környezet változásaihoz igazodó, előrelátóan cselekvő, felelősségteljes szervezeti modell kiépítését.

Munkám során szeretném segíteni kollégáimat, hogy a kitűzött célok és feladatok megvalósítása közben személyes érdeklődésüknek, szakmai elkötelezettségüknek megfelelő irányba fejlődhessenek, folyamatosan képezzék magukat, s módjuk nyíljon képességeik és tehetségük kibontakoztatására.

3.1. Az óvoda irányítását meghatározó feladatok

Rövidtávú feladatok

- Az intézményi dokumentumok áttanulmányozása.
- Az óvoda dolgozóinak megismerése.
- Az óvoda partnereinek megismerése.
- Nyílt, őszinte kommunikáció, az együttműködés, az együtt gondolkodás és a bizalom kiépítése, erősítése.
- A közösségen belüli információáramlás biztosítása, a kapcsolattartási formák megismerése, ha szükséges, tartalmi fejlesztése.
- A dolgozók közötti feladat-megosztás, a jogok és kötelezettségek gyakorlása, végrehajtása a Szervezeti és Működési Szabályzat szerint.
- Az óvoda tárgyi feltételeinek megismerése.
- Szervezeti kultúra feltérképezése.

Középtávú feladatok

- A munkatársak hatékony működtetése.
- A feladatok megosztása a nevelőtestület és az alkalmazotti közösség bevonásával.
- A közvetlen és közvetett partnerekkel történő kommunikáció erősítése a kölcsönös, egymás érdekeit szem előtt tartó kapcsolattartás érdekében.
- A tervek felülvizsgálata, ellenőrzése, értékelése.
- Takarékos gazdálkodás és egyéb források folyamatos monitorozása.

Hosszú távú feladatok

- A köznevelést és az intézmény működését meghatározó törvényi, jogszabályi elvárásoknak való megfelelés.

- A helyi programban megfogalmazott célok és feladatok magas szintű megvalósítása.
- A szervezeti kultúra fejlesztése.
- Az intézmény külső kapcsolatrendszerének erősítése.
- A nevelőtestület és alkalmazotti közösség folyamatos szakmai fejlesztése.
- Hatékony gazdálkodás mellett a tárgyi feltételek folyamatos javítása.

3.2. A pedagógiai programból adódó feladatok

Az óvoda feladatait jelenleg a 2018-ban módosított pedagógiai programja fogalmazza meg. A pedagógiai program – az Óvodai nevelés országos alpprogramja ismeretében – Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” programjának adaptálásával készült.

A kisgyermek életében nagy változást jelent az óvodába kerülés, a szülőktől való hosszabb távollét. Csak úgy tudja feldolgozni ezt a traumát, ha mindig van mellette egy simogató kéz, mosolygó felnőtt, egy ölelő kar. Az érzelmi biztonság nélkül elképzelhetetlen a nevelő munka. A szeretetteljes, biztonságot adó, érzelemgazdag óvoda megteremtése a program alapelve.

Az óvodába érkező gyermekek számára, a hagyományos óvodai feladatokon túl, biztosított a - programnak megfelelő – művészeti nevelés.

A program fontos jellemzője a gyermekközpontúság; cél-, feladat- és tevékenységrendszer átfogja a teljes óvodáskor fejlesztő munkáját.

A programnak két alappillére van, melyek tökéletesen illeszkednek az óvodás korú gyermekek sajátosságaihoz. Az egyik pillér az érzelmekre építés, hiszen az óvodás gyermek érzelmi vezéreltségű; a másik pillér a tevékenység alapú fejlesztés, - hangsúlyozva az alkotóképességet, - mivel az óvodai nevelés tevékenységekben valósul meg, sokszínű tevékenykedtetéssel.

A program a művészeti eszközök különböző palettáit alkalmazza, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatását élhessék át, nem feledkezve meg a gyermekek mozgásigényéről sem, biztosítva az életkornak megfelelő mozgásfejlődést.

„Tiszta forrás”-ként használja a népművészetet, keretként építi be a népszokásokat, biztosítva a hagyományőrzést.

Épít a gyermek természetes kíváncsiságára, cselekvésvágyára, kiindulási pontként tekinti a gyermek saját képességrendszerét, és ezt figyelembe véve törekszik a fejlesztésre. Így az e program szerinti nevelő munka jó alkalmat ad az egyéni képességfejlesztésre, differenciálásra, tehetségigéreték ápolására, hátránykompenzálásra egyaránt.

A program átfogja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait.

Feladatommak tekintem értékének megőrzését, a megvalósításhoz szükséges feltételek folyamatos biztosítását.

3.2.1. Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai integrálásából adódó feladatok

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá az SNI, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Fontos, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek a programon belül. A sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe való beilleszkedését segíti a kengyeli óvoda is, a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésével.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

3.2.2. Gyermekvédelem

Az óvoda gyermekvédelmi munkája nagyon fontos tevékenység, tekintettel arra is, hogy élnek hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett gyermekek a településen.

Minden pedagógus alapvető feladata, hogy közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. A gyermekvédelmi felelősként megbízott pedagógus nyomon követi, összehangolja, koordinálja a feladatokat. Évente szükséges gyermekvédelmi tervet készíteni a gyermekvédelmi munkáról.

Az összehangolt munka teremti meg mindazokat a feltételeket, melyek a gyermekek mindenek felett álló érdekeit szem előtt tartva biztosítják és védik a gyermekek jogait. Törekednünk kell a nehéz helyzetben élő családok megismerésére, a lehetőségekkel élve a maximális segítségnyújtásra.

A gyermekvédelmi munka célja, a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése, a korai felismerés, a prevencióra törekvés és a segítségnyújtás különféle formái. Odafigyelő, támogató nevelői attitűd kialakítására kell törekedni. A gyermekek érdekeinek érvényesítésére szükség szerint külső szakembereket kell bevonni, a folyamatosan működő jelzőrendszer tagjaként. A családokkal, a gyermekjóléti szolgálattal, és a jelzőrendszer egyéb intézményeivel való bizalmi partnerkapcsolat hozzájárul a sikeres kríziskezeléshez.

A gyermekvédelmi feladatok meghatározásában és teljesítésében alapvető szempont a gyermeki jogok tiszteletben tartása.

Gyermekvédelmi feladatok:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése,
- az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése,
- törekvés a „másság” elfogadására, tiszteletben tartására,
- a fejlődést hátráltató tényezők feltárása,
- pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére, ill. kiegyensúlyozására,
- a gyermekekkel kapcsolatos adatvédelem, titoktartási kötelezettség betartása,
- annak biztosítása, hogy a gyermeket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje,
- fogadóóra, fórum, értekezlet, családlátogatás szervezése szükség esetén,
- ügyintézési tanácsokkal a szülők segítése,
- tényfeltárás, nyilvántartás a hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett gyermekekről,

- kapcsolattartás külső szakmai intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel,
- szükség esetén a gyermek érdekében intézkedés kezdeményezése.

"Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében." *(Rudolf Steiner)*

3.2.3. A törvényes és jogszerű működés biztosítása

A köznevelési törvény által meghatározott felelősségi kör és vezetői kompetenciák hangsúlyozása mellett feladatommak tekintem:

- A pedagógus etika normáinak betartatását, az azért való felelősségvállalást.
- A köznevelési törvény betartását és betartatását.
- A pedagógus életpálya-modell követését, az abban foglaltak alkalmazását.
- A személyi- és tárgyi- feltételteremtést.
- Az alapdokumentumok hozzáférhetőségének biztosítását.
- Következetes ellenőrzési, mérési, értékelési rendszer, munkamegosztáson alapuló működtetését.

Az alkalmazás jogszerűsége területén:

- A jogszabályi előírások betartását és érvényesítését.
- Az intézmény alapdokumentumaiban, belső szabályzataiban rögzítettek szerinti munkavégzést, teljesítést.
- A KIR program alkalmazását.
- A dolgozók személyi anyagának pontos vezetését.

Dokumentumok szabályozottsága területén:

- A dokumentumok koherenciájának megvalósítását, az arra épülő tervezést.
- A dokumentáció törvényes vezetését.

3.2.4. Humánerő fejlesztés

A köznevelési törvény által az óvodák nagy szakmai önállósággal rendelkeznek, feladataik és felelőségük viszont sokrétű. Ennek megvalósításához finanszírozott létszámot rendel a jogszabály.

A megfelelő alkalmazotti létszám mellett, humánpolitikai gazdálkodásban nagy jelentőséggel bír:

- a „megfelelő embert a megfelelő feladatra” elvének érvényesítése,
- ugyanakkor az arányos és egyenletes feladatelosztás biztosítása;
- az erőforrások hatékony és eredményes felhasználása;
- külső, belső továbbképzési lehetőségek kihasználása;

- a pedagógiai program megvalósítását támogató óvodapedagógusi és pedagógus munkáját közvetlenül segítő alkalmazottak kompetenciáinak felszínre hozása, a szakmai kompetenciák erősítése, szakmai ismeretek bővítése.

3.2.5. Gazdálkodás

Az ésszerű költségvetés és a takarékos gazdálkodás mellett törekedni szükséges új fejlesztések megvalósítására.

Az átgondolt és eredményes gazdálkodás érdekében, feladatombnak tekintem:

- hogy információt szerzek a különböző területeken felmerülő igényekről, szükségletekről;
- a beszerzés és a megvalósítás ütemezését;
- a gazdálkodási folyamatok szabályszerűségének biztosítását;
- a rendelkezésre álló pénzeszközök előírás szerinti felhasználását;
- a lehetőségek maximális kiaknázását.

A tárgyi feltételek biztosítására tervezett feladataim:

- A biztonságos működés feltételeinek mindenkorai megteremtése: állagmegóvás, folyamatos karbantartás, eszközök védelme, felújítása;
- A jelenlegi felszereltség és értékek megtartása valamennyi munkatárs részéről;
- A gyermeki tapasztalást, fejlődést, fejlesztést biztosító eszközök bővítése;
- Az eszköznorma szerinti felszereltség biztosítása. Szakszerű készletgazdálkodás;
- Az IKT eszközök fejlesztése, folyamatos karbantartása.

3.3. A vezetői funkciók működtetése

Az óvodai célok megvalósításának érdekében a vezetési funkciók összhangjának megteremtése szükséges (tervezés, szervezés, irányítás, döntés, ellenőrzés, értékelés), a feladatok tudatos, fontossági sorrend szerinti rendszerezésével, időrendi besorolásával, a személyi és tárgyi feltételek összehangolásával, a határidők és felelősök megjelölésével.

A célok, tervek megvalósításához szükséges a külső és belső feltételek, források megteremtése, meglévő partnerkapcsolatok ápolása, fejlesztése. A menedzsment és feladatellátási rendszer hatékony működtetése.

Emberi erőforrás menedzsment:

Alapvető fontosságú, hogy a szervezet képes legyen képességeikben, ismereteikben fejleszteni alkalmazottait.

Feladat továbbá a munkakörök és feladatok által támasztott elvárások, igények, valamint a munkát végzők attitűdje közötti minél tökéletesebb összhang megteremtése, a szervezeti és egyéni célok összekapcsolása.

Az igények és elvárások felépítésében, összehangolásában segíthet Maslow szükséglet-hierarchia elmélete:

1. Fiziológia
Fizetés, étkezés, pihenés
2. Biztonság
Biztonságos munkavégzési feltételek, juttatások, munkahelyi jól-lét
3. Közösséghez tartozás
Szakmai munkaközösség, szakmai önállóság, felelősség, egymás elfogadása, tisztelete, bizalom, személyes kapcsolatok
4. Elismerés
5. Önmegvalósítás
Kreativitást igénylő feladatok, szakmai fejlődési lehetőségek

4. ZÁRÓGONDOLAT

Olyan óvodai arculat kialakítására kívánok törekedni, amelyben kiemelt szerepet kap:

- az együttműködés,
- a gyermekek érdekeinek mindenek fölötti szem előtt tartása,
- értékeink, erősségeink megőrzése.

Akkor tudunk eredményesen együtt dolgozni, ha mindenki képességei szerint hozzájárul a sikerek eléréséhez, és személyes felelősséggel tartozik vállalt és kapott feladatainak teljesítéséért. Ennek során szeretnék építeni munkatársaim és a partnerek pozitív értékeire, melyek érvényesülésekor a szándék elsődlegesen fontos, a tettek, pedig magukért beszélnek.

Bízom abban, hogy elkötelezve a közös célok iránt, tiszteletben tartva egymás véleményét, kölcsönösen törekszünk a folyamatos megújulásra, a fejlődésre.

A pályázatomban megfogalmazott feladatok, a kitűzött célok megvalósításához kérem a nevelőtestület, az alkalmazotti közösség, valamint a Tisztelt Képviselő Testület támogatását.

2022. június 2.